

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Наукова бібліотека імені М. Максимовича
Інформаційно-бібліографічний відділ

**ТЕМАТИЧНИЙ СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ З
ПИТАНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА НАУКИ**

**Випуск 6 : Реформування вищої освіти в Україні та за
кордоном**

Київ 2024

Тематичний список публікацій з питань вищої освіти та науки / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, Наук. б-ка ім. М. Максимовича, Інформ.-бібліогр. від. ; [упоряд. В. Матюха ; за заг. ред. І. Тіщенко. – Київ : [б. в.], 2024. – Вип. 6 : Реформування вищої освіти в Україні та за кордоном. – 41 с.

Представлено список наукових публікацій освітнього спрямування з фондів Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича. Список має систематизувати і поширювати сучасні наукові знання для покращення якості освіти здобувачів, аспірантів, фахівців європейського і світового рівня, також для інтелектуального та особистісного розвитку. Містить нормативні документи в галузі освіти та науки, наукові статті викладачів закладів вищої освіти України та інших країн, матеріали з монографій, конференцій та інші документи. Розраховано на викладачів, науковців, аспірантів, студентів.

ЗМІСТ

Нормативні документи в галузі освіти та науки	4
Історія вищої освіти та науки	6
Реформування вищої освіти в Україні	6
Фінансування освіти у період режиму воєнного стану	27
Якість освіти.....	28
Заклади ВНЗ Інноваційна діяльність закладів ВНЗ України.....	28
Київський національний університет імені Тараса Шевченка	31
Освіта за кордоном. Закордонний досвід з питань вищої освіти та інше....	33
Вища військова освіта.....	38
Вища журналістська освіта.....	39
Вища медична освіта	40
Фахова вища філологічна освіта.....	40
Юридична освіта	40

Нормативні документи в галузі освіти та науки

1. **Деякі** питання прийому та навчання (стажування) у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти України іноземців та осіб без громадянства : постанова Кабінету міністрів України від 28.06.2024 р. № 758 // Урядовий кур'єр. – Київ, **2024**. – 4 лип. (№ 135). – С. 5–6.

2. **Комітет** Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій інформує // Голос України. – Київ, **2024**. – 20 лип. (№ 84). – С. 6.

На своєму засіданні 3 липня 2024 року (протокол № 153) Комітет погодив висновки членів об'єднаної Конкурсної комісії, що здійснили технічну експертизу робіт претендентів, які надійшли до Комітету та прийняті до розгляду відповідно до Постанови Верховної Ради України «Про іменні стипендії Верховної Ради України для молодих учених – докторів наук» від 05.02.2019 № 2676-VIII (зі змінами) на конкурс на здобуття у 2025 році іменних стипендій Верховної Ради України для молодих учених – докторів наук.

3. **Комітет** з питань освіти, науки та інновацій розглянув питання про конкурсний відбір робіт на іменні стипендії Верховної Ради України для молодих учених – докторів наук на 2025 р. та створив робочі групи з підготовки законопроектів до другого читання // Голос України. – Київ, **2024**. – 11 лип. (№ 77). – С. 6.

4. **Номінанти** на Премію Верховної Ради України молодим ученим за 2023 рік // Голос України. – Київ, **2024**. – 20 лип. (№ 84). – С. 4–5.

5. **При Міністерстві** освіти і науки України створено студентську раду // Голос України. – Київ, **2024**. – 27 листоп. (№ 176). – С. 7.

Від 18.11.2024 р. підписано наказ про створення Ради з питань співпраці з органами студентського самоврядування закладів вищої освіти при МОН України.

6. **Про внесення** змін до деяких законів України щодо державної підсумкової атестації та вступної кампанії 2025 року : Закон України від 29 жовтня 2024 р. № 4034-IX // Урядовий кур'єр. – Київ, **2024**. – 26 листоп. (№ 239). – С. 4.

7. **Про внесення** змін до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для реалізації загальнодержавних заходів у сфері

освіти : постанова Кабінету міністрів України від 28.06.2024 р. № 749 // Урядовий кур'єр. – Київ, **2024**. – 4 лип. (№ 135). – С. 7.

8. **Про затвердження** плану заходів з відновлення освіти на деокупованих територіях на 2024 – 2027 роки : розпорядження Кабінету міністрів України від 20 вересня 2024 р. № 897-р // Урядовий кур'єр. – Київ, **2024**. – 2 жовт. (№ 199). – С. 6.

9. **Про зміну** категорії пам'ятки культурної спадщини : постанова Кабінету Міністрів України від 22 листопада 2024 р. № 1327 // Урядовий кур'єр. – Київ, **2024**. – 26 листоп. (№ 239). – С. 4.

Категорія пам'ятки місцевого значення "Головний навчальний корпус Львівської політехніки" (1877 р.) змінено на категорію пам'ятки національного значення за видом архітектури, історії та монументального мистецтва, охоронний номер 130046.

10. **Про передачу** частини бюджетних призначень, передбачених Міністерству освіти і науки на 2024 рік : розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2024 р. № 1004-р // Урядовий кур'єр. – Київ, **2024**. – 25 жовт. (№ 217). – С. 10.

11. **Про розподіл** у 2024 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами : розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2024 р. № 1167-р // Урядовий кур'єр. – Київ, **2024**. – 28 листоп. (№ 241). – С. 4.

12. **Про схвалення** бюджетної декларації на 2025–2027 роки : постанова Кабінету міністрів України від 28.06.2024 р. № 751 // Урядовий кур'єр. – Київ, **2024**. – 2 лип. (№ 133). – С. 3–31.

13. **194,3 млрд** грн виділено на фінансування освіти і науки у 2025 році // Голос України. – Київ, **2024**. – 27 листоп. (№ 176). – С. 6.

Верховна Рада України ухвалила Державний бюджет на 2025 рік. За останні два роки бюджет на освіту і науку зріс на 35% – з 143,4 млрд грн до 194,3 млрд грн. Збільшиться фінансування на пріоритетні напрями, а саме – на укриття у школах виділено вчетверо більше коштів, ніж 2024 року – 6,2 млрд грн.

Історія вищої освіти та науки

14. **Артюх В. О.** «Просвіти» Охтирського повіту в 1917–1922 рр. / В. О. Артюх // Сумська старовина : історія, джерелознавство, краєзнавство. – Суми, **2021**. – № 59. – С. 66–75.

Простежується становлення та специфіка діяльності осередків товариства "Просвіта" на території Охтирського повіту Харківської губернії в добу Української революції (1917–1921) та перші роки советської влади. Розкриваються такі форми діяльності товариства як організація початкової освіти, театральної справи, функціонування просвітянських бібліотек. Наголошується на національному характері діяльності товариства.

15. **Голікова О. М.** Витоки сільськогосподарської дослідної справи в системі вищої галузевої підготовки України (кінець XVIII – перша половина XIX ст.) / О. М. Голікова // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. – Харків, **2020**. – Вип. 31. – С.17–34.

16. **Драч О.** Гімназійна освіта за автобіографіями єврейських дівчат України кінця 19 – початку 20 ст.: мотивація, доступність, значущість / О. Драч, О. Бабак // Емінак. – Миколаїв, **2024**. – № 2 (46), квіт.–черв. – С. 255–274.

Нові погляди щодо соціалізації доньок поширюються в єврейських родинах України, професійна підготовка яких мала стати підсумком їхнього навчання й основою самостійних заробітків.

17. **Humenna I.** National, cultural, educational and scientific activities of Ukrainian student societies in Eastern Galicia (from the late nineteenth century to 1939) through the prism of cooperation with Metropolitan A. Sheptytskyi / I. Humenna // Історія науки і техніки. – Київ, **2024**. – Т. 14, вип. 1. – С. 46–63.

Національно-культурницька та освітньо-наукова діяльність українських студентських товариств Східної Галичини (з кінця XIX ст. до 1939 р.) крізь призму співпраці з митрополитом А. Шептицьким.

Реформування вищої освіти в Україні

18. **Антонюк О.** Змістово-технологічні аспекти організації дистанційного навчання в ЗВО в умовах воєнного стану / О. Антонюк,

С. Савчук, І. Шостак // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2024**. – № 6 (226), черв. – С. 37–41.

19. **Аралова Н. І.** Розвиток методології оцінки університетських та академічних технологій при їхньому трансфері / Н. І. Аралова // Міжнародний науково-технічний журнал Проблеми керування та інформатики. – Київ, **2024**. – № 4, лип. – серп. – С. 98–107.

20. **Баштецька А.** Штучний інтелект у сучасній освіті: виклики та можливості для академічної доброчесності / А. Баштецька // Академічна доброчесність крізь призму сьогодення : зб. матеріалів наук.-пед. студій, 23 квіт. 2024 р. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ; [за ред. А. Москаленко]. – Київ, **2024**. – С. 5–7.

21. **Бондаренко О. М.** Роль digital-комунікацій в залученні споживачів освітніх послуг / О. М. Бондаренко, І. В. Тарасенко, О. М. Яворська // Бізнес Інформ. – Харків, **2024**. – № 6 (557). – С. 423–431.

22. **Бровко К.** Формування міжетнічної толерантності у процесі підготовки в магістратурі / К. Бровко // Магістерські дослідження : темат. огляд та анотації кваліфікаційних робіт за ОКР «магістр» : 2016 р. / Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, Благодійний фонд сприяння розвитку освіти ім. Бориса Грінченка ; [заг. ред. В. О. Огнев'юк]. – Київ, **2016**. – С. 81–82.

23. **Ваучери** на навчання: українці можуть опанувати за державний кошт 16 професій та 15 спеціальностей // Голос України. – Київ, **2024**. – 4 жовт. (№ 138). – С. 20.

24. **Ващенко В.** Академічна доброчесність як засаднича цінність якісної освіти / В. Ващенко // Академічна доброчесність крізь призму сьогодення : зб. матеріалів наук.-пед. студій, 23 квіт. 2024 р. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ; [за ред. А. Москаленко]. – Київ, **2024**. – С. 8–13.

25. **Веберова А.** Соціопсихологічне підґрунтя академічної недоброчесності студентів / А. Веберова // Академічна доброчесність крізь призму сьогодення : зб. матеріалів наук.-пед. студій, 23 квіт. 2024 р. / М-во

освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка; [за ред. А. Москаленко]. – Київ, **2024**. – С. 14–17.

26. **Ворона В. В.** Професійна мобільність як основа формування якості освіти майбутніх учителів фізичної культури / В. В. Ворона, О. О. Бобчинець // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 4. – С. 74–80.

27. **Врахування** основних переваг і недоліків тестів при застосуванні їх у контролювальних діях / Є. Гончарова, О. Беляєва, Л. Сліпченко, В. Костенко, Я. Приходько // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2024**. – № 6 (226), черв. – С. 58–62.

28. **Гайворонський Г.** Культурні та академічні проблеми інтернаціональних студентів / Г. Гайворонський, К. Черніговцева // Академічна доброчесність крізь призму сьогодення: зб. матеріалів наук.-пед. студій, 23 квіт. 2024 р. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка; [за ред. А. Москаленко]. – Київ, **2024**. – С. 17–20.

29. **Гук Б.** Доплата за науковий ступінь і вчене звання працівникам закладів вищої освіти: проблеми правового регулювання / Б. Гук // Актуальні проблеми правознавства: зб. наук. пр. – Тернопіль, **2024**. – Вип. 1 (37). – С. 165–172.

Досліджується проблема встановлення доплати за науковий ступінь і вчене звання працівникам закладів вищої освіти. Проаналізовані наукові погляди на систему оплати праці у сфері освіти, правові підстави для встановлення доплати працівникам за наукові ступені та вчені звання. Розкрито поняття «науково-педагогічний працівник», «науковий ступінь», «вчене звання», «заробітна плата», «доплата», «профіль діяльності». Розглянуто правові підстави для визначення відповідності наукового ступеня і вченого звання профілю діяльності працівника. Проаналізована судова практика вирішення трудових спорів щодо відмови роботодавця у встановленні доплати за науковий ступінь або вчене звання працівника. Звернута увага на необхідність нормативного закріплення критеріїв визначення відповідності наукового ступеня та вченого звання профілю діяльності працівника.

30. **Демченко Є.** Причини академічної недоброчесності серед студентів і способи їх мінімізації / Є. Демченко // Академічна доброчесність крізь призму сьогодення : зб. матеріалів наук.-пед. студій, 23 квіт. 2024 р. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ; [за ред. А. Москаленко]. – Київ, **2024**. – С. 27–28.

31. **Деревянчук О.** Розвиток у майбутніх фахівців інженерно-педагогічних спеціальностей навичок моделювання при виконанні STEM-проектів / О. Деревянчук // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2024**. – № 6 (226), черв. – С. 128–141.

32. **Десятов Т. М.** Глобалізаційні фактори, що впливають на освіту дорослих / Т. М. Десятов // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 4. – С. 5–9.

33. **Дзюба М.** Стандартизація професійної підготовки бакалаврів з міжнародних відносин у британському досвіді / М. Дзюба, Ю. Губін, С. Вецало // Порівняльна професійна педагогіка. – Київ ; Хмельницький, **2023**. – Т. 13, вип. 2. – С. 55–61.

34. **Дімітров Д.** Іноземного члена НАПН України Агнешку Цибаль-Міхальську обрано почесним доктором Луганського національного університету імені Тараса Шевченка / Д. Дімітров // Освіта і суспільство. – Київ, **2024**. – № 9/10 (88/89), верес. – жовт. – С. 7.

18 вересня 2024 року відбулася знакова подія в науково-освітній сфері України і Польщі. Іноземного члена Національної академії педагогічних наук України (Відділення філософії освіти, загальної та дошкільної педагогіки) Агнешку Цибаль-Міхальську – президента Комітету педагогічних наук Польської академії наук, доктора хабілітованого у галузі гуманістичних наук, професора звичайного, обрано почесним доктором (Doctor Honoris Causa) Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. За очільництва Комітету педагогічних наук Польської академії наук та безпосередньої участі професора Агнешки Цибаль-Міхальської в останні роки було проведено низку спільних з НАПН України важливих наукових заходів, за рішеннями яких триває співпраця.

35. **Дмітренко Н.** Роль зворотного зв'язку в автономному навчанні професійно орієнтованого англомовного спілкування / Н. Дмітренко, Ю. Будас // *Ars Linguodidacticae*. – Київ, **2023**. – Вип. 11 (1–2023). – С. 36–43.

36. **Дудикевич В.** Безпека технологій функціонування центру інформаційного забезпечення закладу вищої освіти / В. Дудикевич, Г. Микитин, З. Лосев // *Безпека інформації*. – Київ, **2024**. – Т. 30, вип. 1. – С. 21–28.

37. **Жадан І. В.** Регіональні відмінності політичної ідентифікації студентської молоді / І. В. Жадан // *Український психологічний журнал*. – Київ, **2023**. – № 2 (20). – С. 40–51.

38. **Жеванова В.** Залежність від Chat-GPT: виклики для сучасної молоді щодо дотримання академічної доброчесності / В. Жеванова // *Академічна доброчесність крізь призму сьогодення : зб. матеріалів наук.-пед. студій, 23 квіт. 2024 р. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ; [за ред. А. Москаленко]. – Київ, **2024**. – С. 35–38.*

ChatGPT випустила американська компанія OpenAI у листопаді 2022 року і він швидко привернув до себе увагу завдяки здатності дуже «по-людськи» вести діалог – настільки не механічно, що зрозуміти, що розмову веде бот, а не жива людина, дуже важко. Тобто, ChatGPT – це зручний інтерфейс для відповіді на людські питання.

39. **Жигір В.** Дидактичні аспекти впровадження методу кейсів у викладання дисциплін електроенергетичного циклу / В. Жигір, С. Онищенко, В. Гуренко // *Молодь і ринок*. – Дрогобич, **2024**. – № 6 (226), черв. – С. 7–11.

40. **Заварзіна А.** Причини порушення академічної доброчесності серед студентів / А. Заварзіна // *Академічна доброчесність крізь призму сьогодення : зб. матеріалів наук.-пед. студій, 23 квіт. 2024 р. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ; [за ред. А. Москаленко]. – Київ, **2024**. – С. 43–45.*

41. **Зорочкіна Т. С.** Формування методико-математичної компетентності майбутнього вчителя у процесі магістерської підготовки / Т. С. Зорочкіна, Ю. А. Галайко // *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки*. – Черкаси, **2023**. – Вип. 4. – С. 22–29.

42. **Іванов Г. О.** Навчальний відео контент як педагогічний інструмент під час викладання технічних дисциплін / Г. О. Іванов, О. В. Баранова // Продовольча безпека України в умовах війни і післявоєнного відновлення: глобальні та національні виміри : міжнар. форум : тези доп. учасників міжнар. наук.-практ. конф. : 30–31 трав. 2024 р., м. Миколаїв / М-во освіти і науки України, Нац. акад. аграр. наук України, Миколаїв. обл. військ. адмін. [та ін. ; редкол.: В. С. Шебанін (голов. ред.) та ін.]. – Миколаїв, **2024**. – С. 309–312.

43. **Іванова К. Ю.** Професійна спрямованість математичної підготовки майбутніх учителів початкової школи / К. Ю. Іванова, О. М. Ліба // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 4. – С. 113–121.

44. **Ілляшенко С. М.** Проблеми та перспективи дистанційного навчання в умовах повоєнного відновлення і технологічних трансформацій економіки України / С. М. Ілляшенко, Ю. С. Шипуліна, А. О. Семенютін // Бізнес Інформ. – Харків, **2024**. – № 4 (555). – С. 79–88.

45. **Інтерактивні** технології у формуванні загальнокультурної компетентності майбутніх педагогів / В. Матіяш, Т. Гладюк, М. Гладюк, А. Баньковський, В. Водяна // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2024**. – № 6 (226), черв. – С. 147–152.

46. **Ісакова Н. Б.** Розвиток університетів України в контексті деяких сучасних світових трендів / Н. Б. Ісакова, Т. В. Гончарова // Наука та наукознавство . – Київ, **2024**. – № 3 (125). – С. 43–67.

Наведено ґрунтовний огляд втілення сучасних концепцій університетів в Україні на тлі світових трендів і внутрішніх перешкод для розвитку вищої освіти. Актуальність теми визначається тим, що сучасна інноваційна економіка критично залежить від якості науково-освітнього потенціалу країни, зосередженого в університетах, а драматичні події останніх років в Україні потребують переосмислення сучасного стану та майбутніх орієнтирів вітчизняних університетів. Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні акти України, статистичні дані Державної служби статистики України, інформаційно-аналітичні матеріали

Міністерства освіти і науки України, індикатори рейтингу SCImago Institutions Rankings SIR, наукові праці українських і закордонних учених.

47. **Ічанська Н. В.** Засоби та інструменти для розробки веб-додатку з тестування рівня знань студентів / Н. В. Ічанська // *Механіка та математичні методи.* – Одеса, **2024.** – Т. 6, № 1. – С. 95–106.

48. **Казакова О.** Проблеми реалізації академічної освіти в закладах вищої освіти / О. Казакова // *Академічна доброчесність крізь призму сьогодення : зб. матеріалів наук.-пед. студій, 23 квіт. 2024 р. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ; [за ред. А. Москаленко].* – Київ, **2024.** – С. 46–50.

49. **Камардаш Н.** Освіта в патернах лігитальної культури: індивідуальність детермінованого суб'єкту / Н. Камардаш // *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Філософія. Філософські перипетії.* – Харків, **2020.** – Вип. 63. – С. 235–241.

50. **Квасниця І.** Візуалізація навчальної інформації під час викладання дисципліни "Фізіологія людини" для майбутніх фахівців фізкультурно-спортивного профілю / І. Квасниця, О. Квасниця, Н. Дмитришин // *Молодь і ринок.* – Дрогобич, **2024.** – № 6 (226), черв. – С. 31–36.

51. **Кравченко С.** Теорія і практика технологізації освіти в Україні в контексті інтеграційних процесів / С. Кравченко // *Український педагогічний журнал.* – Київ, **2024.** – № 2. – С. 57–69.

52. **Кравчуновський О. Г.** Інноваційне освітнє середовище як фактор розвитку особистості педагогічних працівників і здобувачів освіти / О. Г. Кравчуновський, О. В. Журба, А. О. Кравчуновська // *II Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні тенденції в бізнесі та менеджменті: теорія і практика» : 12–13 жовт. 2022 р. : тези доп. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. мор. ун-т, Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т" [та ін.].* – Одеса, **2022.** – С. 203–206.

53. **Красильникова Г.** Інструментарій формування педагогічної компетентності у здобувачів магістерського рівня вищої освіти

/ Г. Красильникова, С. Красильников // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2024**. – № 6 (226), черв. – С. 25–30.

54. **Кулик О.** Імерсивні технології навчання: зміна парадигми «освіта=навчання» – «освіта=становлення» // Сучасна освіта: стратегії та технології навчання молоді і дорослих : зб. наук. праць / М-во освіти і науки України, Ун-т Григорія Сковороди в Переяславі ; [редкол.: О. І. Шапран та ін.]. – Переяслав, **2024**. – С. 257–262.

55. **Кучер О.** Роль партнерства стейкхолдерів і закладу освіти в упровадженні дуальної форми здобуття освіти / О. Кучер // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2024**. – № 6 (226), черв. – С. 164–170.

56. **Кушнір Я.** Шляхи підвищення академічної доброчесності у вищій школі / Я. Кушнір // Академічна доброчесність крізь призму сьогодення : зб. матеріалів наук.-пед. студій, 23 квіт. 2024 р. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ; [за ред. А. Москаленко]. – Київ, **2024**. – С. 51–53

57. **Кхудар Л.** Проблема дистанційного навчання в закладах вищої освіти через призму науково-педагогічних працівників / Л. Кхудар // Академічна доброчесність крізь призму сьогодення : зб. матеріалів наук.-пед. студій, 23 квіт. 2024 р. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ; [за ред. А. Москаленко]. – Київ, **2024**. – С. 54–57.

58. **Літгіх М.** Академічна доброчесність у закладах вищої освіти в умовах онлайн-навчання / М. Літгіх // Академічна доброчесність крізь призму сьогодення : зб. матеріалів наук.-пед. студій, 23 квіт. 2024 р. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ; [за ред. А. Москаленко]. – Київ, **2024**. – С. 66–69.

59. **Лодатко Є. О.** Вплив досвіду практичної діяльності на забезпечення якості підготовки майбутніх фахівців / Є. О. Лодатко, В. М. Монастирський // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 4. – С. 176–180.

60. **Лутковська Н.** Формування англомовної лексичної компетентності у фаховому середовищі: Розробка навчального заняття з теми "Immunity" для студентів II курсу спеціальності «Біологія» / Н. Лутковська // *Ars Linguodidacticae*. – Київ, **2023**. – Вип. 11 (1–2023). – С. 59–68.

61. **Мазуркова О.** Покоління, загартоване війною. У Києві відбувся 10-й безпековий форум / О. Мазуркова // *Україна молода*. – Київ, **2024**. – 6 листоп. (№ 45). – С. 7.

Це перший такий захід після початку повномасштабного вторгнення росії в Україну, організований фондом Арсенія Яценюка «Відкрий Україну» у співпраці з офісом НАТО в Україні та за підтримки Національного демократичного інституту і представництва Фонду Фрідріха Еберта в Україні. Інституційним партнером виступила Атлантична Рада. Цьогорічною темою форуму обрали Generation W – покоління українців, загартоване війною, готове захищати та бути свідками змін. За словами журналістки та модераторки Яни Брензей, символічна літера W також вказує на єдність – «два тебе», що підкреслює солідарність української молоді, зібраної на форумі. Після виконання гімну на сцену вийшов голова Київського безпекового форуму, прем'єр-міністр України 2014–2016 років Арсеній Яценюк. Він щиро подякував молоді та військовим, завдяки яким можливо проводити подібні заходи. Метою форуму пан Яценюк визначив не лише обмін досвідом зі спікерами, а й можливість почути голоси молоді, яка стане опорою для відбудови країни.

62. **Мартинець Л. А.** Модель організації студентського самоуправління у виховній системі закладу вищої освіти / Л. А. Мартинець // *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки*. – Черкаси, **2023**. – Вип. 4. – С. 9–16.

63. **Мацуда К.** Чому Україна виграє цю війну? Інтерв'ю газеті «Світ» Надзвичайного і Повноважного Посла Японії в Україні Мацуди Кунінорі / Кунінорі Мацуда ; розпитувала Л. Остролуцька // *Світ*. – Київ, **2024**. – Жовт. (№ 37/38). – С. 4–5.

Надзвичайний і Повноважний Посол Японії в Україні Мацуда Кунінорі завершує своє перебування в нашій країні. Пана Мацуду добре знають у політичних, культурних, освітянських і наукових колах, зокрема університетах і наукових

установах України. Він представляє країну, яка з перших днів Незалежності твердо і послідовно підтримує нашу державу. Особливо зросла співпраця наших країн з початком повномасштабної агресії Росії проти України. З перших днів війни Надзвичайний і Повноважний Посол Японії й під його керівництвом Посольство Японії чимало зробили для допомоги Україні, зміцнення наших партнерських відносин, взаємодії та взаємозбагачення наших культур. Незадовго до завершення своєї дипломатичної місії Надзвичайний і Повноважний Посол Японії в Україні Мацуда Кунінорі відповів на запитання газети «Світ». «У Японії існує гарний баланс між державним і приватним секторами. І є два основних джерела фінансування наукових досліджень: уряд і приватні інституції. Бюджетні гроші більше зосереджені на фундаментальних дослідженнях, а приватний сектор – на практичному застосуванні. І це дуже добре для університетів – як державних, так і приватних, які можуть отримувати бюджетні гроші – на фундаментальні, а від приватних структур – на прикладні дослідження».

64. **Мельниченко А. О.** Сучасний стан здобуття освітнього ступеня «Бакалавр» зі спеціальності «Релігієзнавство» (на прикладі освітньо-професійної програми кафедри релігієзнавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка) / А. О. Мельниченко // Софія. – Київ, **2023**. – № 2 (22). – С. 128–129.

65. **Методичні** рекомендації із самостійної роботи здобувачів вищої освіти за навчальною дисципліною «Світові освітні системи»: для здобувачів вищ. освіти спец. – 011 Освітні, педагогічні науки / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ф-т психології, Каф. педагогіки; [розроб. Н. Головка]. – Київ: Компринт, **2024**. – 47 с.

66. **Михальчук М.** Формування у здобувачів освіти готовності до захисту Батьківщини на заняттях фізичного виховання провідними ідеями козацької педагогіки / М. Михальчук // Гуманітарні студії: історія та педагогіка. – Тернопіль, **2024**. – Вип. 1 (07). – С. 90–103.

67. **Можейко О.** Проблеми реалізації академічної доброчесності в закладах вищої освіти / О. Можейко // Академічна доброчесність крізь призму сьогодення: зб. матеріалів наук.-пед. студій, 23 квіт. 2024 р. / М-во освіти і

науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ; [за ред. А. Москаленко]. – Київ, **2024**. – С. 70–73.

68. **Морозова Л.** Принципи побудови сучасної системи вищої аграрної освіти в Україні / Л. Морозова // Український педагогічний журнал. – Київ, **2024**. – № 2. – С. 159–171.

69. **Нетудихата Т.** Формування професійної готовності майбутнього педагога ВНЗ до роботи з обдарованою молоддю / Т. Нетудихата // Магістерські дослідження : темат. огляд та анотації кваліфікаційних робіт за ОКР «магістр» : 2016 р. / Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка ; Благодійний фонд сприяння розвитку освіти ім. Бориса Грінченка ; [заг. ред. В. О. Огнев'юк]. – Київ, **2016**. – С. 83–84.

70. **Нікітченко Л.** Науковий гурток як засіб формування дослідницьких умінь майбутніх учителів біології / Л. Нікітченко // Освіта. Інноватика. Практика. – Суми, **2024**. – Т. 12, № 2. – С. 53–59.

71. **Освітній** центр Верховної Ради України відзначив 5-ту річницю своєї діяльності // Голос України. – Київ, **2024**. – 23 лип. (№ 85). – С. 1.

72. **Особливості** регулювання освіти в Україні. Частина 4: Умови і строки доведення до населення основних вимог в галузі освіти / В. К. Марініч, М. І. Миклуш, С. М. Голуб, О. С. Яра // Економіка. Фінанси. Право. – Київ, **2024**. – № 8. – С. 53–57.

73. **П'ятиріччя** діяльності Освітнього центру Верховної Ради України // Голос України. – Київ, **2024**. – 20 лип. (№ 84). – С. 1.

74. **Палуб Р.** Особливості формування ціннісного та дієвого ставлення до здоров'я у процесі фізичного виховання у ВНЗ / Р. Палуб // Магістерські дослідження : темат. огляд та анотації кваліфікаційних робіт за ОКР «магістр» : 2016 р. / Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка Благодійний фонд сприяння розвитку освіти ім. Бориса Грінченка ; [заг. ред. В. О. Огнев'юк]. – Київ, **2016**. – С. 122–123.

75. **Перший** заступник Голови Верховної Ради України взяв участь у засіданні Наглядової ради Вищої школи публічного управління // Голос України. – Київ, **2024**. – 12 лип. (№ 78). – С. 2.

76. **Петренко О. П.** Оздоровчі технології пілатесу в професійно-прикладній фізичній підготовці студентів закладів вищої освіти : монографія / О. П. Петренко, Н. В. Петренко, Т. О. Лоза ; М-во освіти і науки України, Сум. держ. ун-т. – Суми, **2020**. – 175, [1] с. : іл., табл.

77. **Підкомітети** Комітету з питань освіти, науки та інновацій прийняли рішення щодо розглянутих законопроектів // *Голос України*. – Київ, **2024**. – 3 лип. (№ 71 (123)). – С. 6.

78. **Плужник О.** Формування цифрової компетентності у майбутніх фахівців із документознавства та інформаційної діяльності / О. Плужник // *Соціум. Документ. Комунікація – Переяслав*, **2021**. – Вип. 13. – С. 331–344.

Стаття присвячена дослідженню проблем формування цифрової компетентності у майбутніх фахівців із документознавства та інформаційної діяльності у процесі професійної підготовки. У ході дослідження з'ясовано, що найбільш ефективним засобом якісної освіти є запровадження компетентнісного підходу з особливою увагою на формування цифрової компетентності. Розглянуто визначення та сутність понять «цифрова грамотність» та «цифрова компетентність».

79. **Полянський П. М.** Подолання викликів у підготовці майбутніх інженерів в умовах змішанного навчання / П. М. Полянський, С. М. Степанов // *Продовольча безпека України в умовах війни і післявоєнного відновлення: глобальні та національні виміри : міжнар. форум : тези доп. учасників міжнар. наук.-практ. конф. : 30–31 трав. 2024 р., м. Миколаїв / М-во освіти і науки України, Нац. акад. аграр. наук України, Миколаїв. обл. військ. адмін. [та ін. ; редкол.: В. С. Шибанін (голов. ред.) та ін.]. – Миколаїв, **2024**. – С. 322–324.*

80. **Портал "Освіта для ветеранів"** зібрав майже 300 можливостей для навчання // *Голос України*. – Київ, **2024**. – 19 лип. (№ 83). – С. 7.

81. **Предко О. І.** Взаємозв'язок освіти та релігії: форми презентації / О. І. Предко // *Софія*. – Київ, **2023**. – № 2 (22). – С. 133–135.

82. **Про методикау** атестації, відкриту науку і нові конкурси НФДУ / інф. «Світу» // *Світ*. – Київ, **2024**. – Верес. (№ 35/36). – С. 4.

Важливі зміни завжди потребують дискусій, обмінів думками й обговорення у спільноті. Фахове обговорення відбулося на засіданні президії Ради

проректорів і об'єднало (наживо та онлайн) понад 140 учасників – проректорів ЗВО України та керівників науково-дослідних частин.

83. **Прошкін В.** Інтеграція навчальної і науково-дослідницької діяльності в процесі формування конкурентоспроможності майбутніх педагогів / В. Прошкін, А. Штимак, С. Тополянський // Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, **2024**. – Вип. 1 (54). – С. 158–161.

84. **Пушкарева Т.** Взаємодія процесів децентралізації в умовах реформування національної системи освіти / Т. Пушкарева, М. Коваль-Мазюта // Український педагогічний журнал. – Київ, **2024**. – № 2. – С. 140–146.

85. **Пшик Б. І.** Інвестиційні фонди в управлінні студентів – ефективний інструмент практико-орієнтованого навчання майбутніх фахівців-економістів / Б. І. Пшик, О. О. Другов // Інвестиції: практика та досвід. – Київ, **2024**. – № 20, жовт. – С. 7–14.

86. **П'ятничук І.** Інформаційний механізм публічного управління вищою освітою / І. П'ятничук // Публічне управління: концепції, парадигма, розвиток, удосконалення. – Переяслав, **2024**. – Вип. 9. – С. 151–160.

87. **Різник В. В.** Умови розвитку критичного мислення майбутніх економістів як основи суспільної еволюції ХХІ ст. / В. В. Різник // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 4. – С. 170–175.

88. **Саух І.** Креативність як ключова компетентність та інтегральний результат якості управлінського процесу в освітній справі / І. Саух, П. Саух, А. Садовник // Український педагогічний журнал. – Київ, **2024**. – № 2. – С. 90–103.

89. **Саух П.** Кваліфікаційний розрив (Skills Gap) як глобальна проблема якості освіти і шляхи його подолання / П. Саух, І. Саух // Освіта і суспільство. – Київ, **2024**. – № 9/10 (88/89), верес. – жовт. – С. 24–25.

90. **Слісарчук В.** Як сприяти підтриманню академічної доброчесності студентами / В. Слісарчук // Академічна доброчесність крізь призму сьогодення : зб. матеріалів наук.-пед. студій, 23 квіт. 2024 р. / М-во освіти і

науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ; [за ред. А. Москаленко]. – Київ, **2024**. – С. 96–98.

91. **Слодовніков С.** Конкурентоспроможність національної економіки: роль ефективності системи вищої освіти / С. Слодовніков, В. Лебідь // Вісник економіки. – Тернопіль, **2024**. – Вип. 2 (112), квіт. – черв. – С. 27–41.

92. **Соснюк О. П.** Зв'язок між національною ідентичністю та життєстійкістю української студентської молоді в умовах воєнного часу / О. П. Соснюк, І. В. Остапенко, К. О. Кірова // Український психологічний журнал. – Київ, **2023**. – № 2 (20). – С. 113–130.

93. **Спікер** Парламенту Руслан Стефанчук вручив дипломи Верховної Ради України молодим ученим // Голос України. – Київ, **2024**. – 19 лип. (№ 83). – С. 1.

94. **Стартувала** друга хвиля набору на безплатне навчання в межах проекту ReSkill UA // Голос України. – Київ, **2024**. – 1 жовт. (№ 135). – С. 4.

ReSkill UA – це онлайн-програма підвищення кваліфікації та перекваліфікації для українців, яка надає можливість подальшого професійного розвитку. Програма стартувала в червні 2024 р.

95. **Стріха М.** Чи врятує нашу шкільну фізику англійська? / М. Стріха // Світ. – Київ, **2024**. – Верес. (№ 35/36). – С. 5.

В Україні все ще працюють учителі фізики найвищого світового класу. Але їх обмаль, а загальна ситуація з фізикою в наших середніх школах наближається до катастрофи. Причин на те багато, і найголовніша, як на мене, очевидна: відсутність упродовж минулих десятиліть сформульованого суспільного запиту на людей із добрим розумінням основ фізики. Сьогодні, коли триває повномасштабна російсько-українська війна, ситуація змінюється: адже саме фізика лежить в основі більшості сучасних оборонних технологій. Якщо Перша світова війна була ще здебільшого війною хіміків, які змагалися в створенні потужнішої вибухівки, то Друга – вже стала переважно війною фізиків. Адже атомні бомби, радары й сонари, крилаті ракети тощо були створені на основі різних фізичних ефектів. І сьогоднішнє масове застосування БпЛА, засобів РЕБ, різних приладів виявлення тощо продовжує цю тенденцію. Як відповідає на цю потребу доброго знання фізики наша середня школа? Поки – ніяк. Не

можна ж вважати варіантом позитивної відповіді запровадження інтегрального курсу природознавства, який профанує і фізику, і хімію, і біологію разом узяті... Але ось прозвучала ще одна пропозиція: 6 вересня в інтерв'ю Hromadske заступник міністра освіти і науки Андрій Сташків несподівано оголосив, що викладати фізику в українських школах можна англійською мовою. Чинювник погодився, що такі зміни передбачатимуть серйозні вимоги до вчителів та авторів програми, адже педагогам доведеться володіти одночасно двома дисциплінами. Проте злиття предметів, на його думку, зменшить загальну кількість уроків у школі й зробить підхід до вивчення комплексним.

96. Стріха М. Як нам оцінювати наукову роботу інститутів та вишів? Роздуми над проєктом методики Державної атестації наукових установ та закладів вищої освіти в частині провадження / М. Стріха // Світ. – Київ, **2024**. – Верес. (№ 33/34). – С. 4.

Ідеологами реформ у нашій науці упродовж останніх двох десятиліть виступають переважно представники природничих наук з достатньо високими публікаційними показниками й досвідом роботи в різних західних та східних університетах і лабораторіях. Цим людям притаманна віра у всевладдя наукометрії. Але більшість наших активних «природничників» досі щиро вважають: треба тільки виробити добрі алгоритми, і ми дістанемо правдиву та об'єктивну оцінку й окремого вченого, і наукової установи чи вишу, і наукової системи держави в цілому. Фахівці МОН та залучені експерти зробили велику роботу, що може бути доброю основою для подальшого вдосконалення. Але й у запропонованому вигляді проєкт потребуватиме ще значного доопрацювання. Доопрацьовуючи, варто пам'ятати: стимулювання роботи передусім на іноземних замовників не сприятиме розв'язанню актуальних проблем нашої країни. А наша наука повинна працювати насамперед на свою державу та її суспільство, а не бути лише місцем розміщення випадкових (нехай навіть прибуткових) замовлень з усіх усюд.

97. Субота Є. В. Упровадження медіаосвіти та медіаграмотності в сучасну українську освітню систему / Є. В. Субота // Культура України : зб. наук. пр. – Харків, **2021**. – Вип. 72. – С. 27–33.

98. **Сухомлинська Л.** Круглий стіл сухомлинців / Л. Сухомлинська // Освіта і суспільство. – Київ, **2024**. – № 9/10 (88/89), верес. – жовт. – С. 15.

Попри всі ризики і перешкоди воєнного часу, 3 жовтня у ДНПБ відбулося засідання круглого столу, присвяченого творчій спадщині українського добро творця – "Газета як джерело вивчення епістолярної спадщини В. Сухомлинського" до 106-ї річниці від дня народження педагога в онлайн і онлайн форматі.

99. **Сюелянь Ань.** Як ефективно запроваджувати академічну доброчесність / Сюелянь Ань // Академічна доброчесність крізь призму сьогодення : зб. матеріалів наук.-пед. студій, 23 квіт. 2024 р. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ; [за ред. А. Москаленко]. – Київ, **2024**. – С. 101–104.

100. **Тахтарова К. А.** Розвиток системи безперервного навчання як драйверу формування конкурентоспроможного людського капіталу України / К. А. Тахтарова, А. М. Чернова // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. – Івано-Франківськ, **2024**. – Вип. 20, т. 2, ювілейний. – С. 50–61.

101. **Терзі Г. А.** Неперервна освіта як чинник підвищення професійної компетентності майбутніх фахівців управління судновими технічними системами і комплексами / Г. А. Терзі // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 4. – С. 157–162.

102. **Тимченко Р.** Теоретичний аналіз поняття «педагогічні технології» в контексті освітньої діяльності / Р. Тимченко, А. Іващенко // Соціум. Документ. Комунікація. – Переяслав, **2021**. – Вип. 13. – С. 345–358.

Обґрунтовано теоретичні засади розвитку педагогічної технології, основу яких склали ідеї філософів, психологів, соціологів, педагогів, які досліджували конкретні складові зазначеного поняття «технологія» та особливості вдосконалення педагогічних технологій у діяльності педагога. Проаналізовано різні підходи науковців щодо визначення сутності поняття «педагогічна технологія» та його складових. З'ясовано, що останнім часом поняття «концепція технології навчання» вкоренилося в педагогічний лексикон. Впровадження технології навчання у практику системи освіти допомагає

науково-педагогічним працівникам організувати свою роботу, поставити чіткі цілі та визначити спосіб реалізації, тобто керувати навчальним процесом. Встановлено, що технології розвитку творчих та комунікативних здібностей, застосування рефлексії, емпатії, інсайту, критичного мислення стають важливими інструментами педагогічної діяльності, що забезпечують її успішність, з урахуванням того, що випускник закладу вищої освіти повинен не тільки володіти фаховими компетентностями, але і бути готовий до самовдосконалення, неперервної освіти, володіти здатністю розуміння самого себе і оточуючих, приймати рішення як стандартних, так і нестандартних ситуаціях, бути професіоналом. Тому особливого значення набуває реалізація в процесі навчання у закладі вищої освіти педагогічних технологій, орієнтованих на професійний та особистий розвиток здобувачів вищої освіти, формування у них навичок і умінь творчого і нестандартного мислення.

103. **Титаренко О.** Регіональний аспект спрямованості науково-дослідницької діяльності майбутнього вчителя технологій / О. Титаренко // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2024**. – № 6 (226), черв. – С. 48–53.

104. **Ткаченко В. В.** Інтерактивні технології у контексті між дисциплінарного підходу до навчання як передумова успішності майбутньої професійної діяльності фахівців / В. В. Ткаченко, Б. С. Усатов, Р. О. Шмиголь // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 4. – С. 16–21.

105. **Товстоган В.** Професійно-педагогічна підготовка: тенденції розвитку і вдосконалення в умовах євроінтеграції / В. Товстоган, І. Брюховецька, В. Габрик // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2024**. – № 6 (226), черв. – С. 110–114.

106. **У Дія.** Освіта з'явився новий розділ, присвячений безбар'єрності // Голос України. – Київ, 2024. – 4 верес. (№ 116). – С. 7.

На платформі Дія. Освіта створено новий розділ, де представлені освітні продукти, пов'язані з безбар'єрністю, у межах якої з'являються посібники, освітні серіали тощо.

107. **У Раді** ректорів «КВ Центр» – нове керівництво / інф. "Світу" // Світ. – Київ, **2024**. – Верес. (№ 35/36). – С. 4.

У КПІ ім. Ігоря Сікорського відбулося засідання Співки ректорів Київського вузівського центру – громадської організації, яка з 1995 року бере активну участь у вдосконаленні освітнього процесу вищої школи. Ректори й проректори провідних українських ЗВО, народні депутати й члени Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій зібралися у КПІ на засіданні Громадської організації «Співка ректорів закладів вищої освіти України», щоб підбити підсумки вступної кампанії 2024 року, обговорити освітню політику держави, а також те, як мотивувати сучасну молодь залишатися навчатись в Україні. На засіданні були присутні народні депутати України, члени Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій Юлія Гришина та Іван Кириленко, голова Національного агентства забезпечення якості вищої освіти Андрій Бутенко, заступник голови Національного агентства кваліфікацій Ганна Резнік, генеральний директор директорату фахової передвищої, вищої освіти Міністерства освіти і науки України Олег Шаров, голова Київської міської організації Профспівки працівників освіти і науки України Олександр Яцунь.

108. **Україна** та Німеччина підписали угоду про співробітництво в освіті та науці // *Голос України*. – Київ, **2024**. – 24 жовт. (№ 152). – С. 3.

109. **Філіпенко Н. Є.** Іноваційні технології в учбовому процесі: ретроспектива та сучасність / Н. Є. Філіпенко // II Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні тенденції в бізнесі та менеджменті: теорія і практика»: 12–13 жовт. 2022 р. : тези доп. / М-во освіти і науки України, Одес. нац. мор. ун-т, Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т» [та ін.]. – Одеса, **2022**. – С. 209–212.

110. **Хакатон** як інноваційний метод вивчення хімії / Ю. А. Шафорост, О. А. Лут, В. В. Смаліус, О. П. Шевченко // *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького* / Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 4. – С. 80–86.

111. **Харитоновна Л.** Щире прагнення до значущих змін / Л. Харитоновна // *Освіта і суспільство*. – Київ, **2024**. – № 9/10 (88/89), верес. – жовт. – С. 1, 15.

23–25 жовтня відбулася XVI Міжнародна виставка «Інноватика в сучасній освіті» в режимі онлайн. Привітання учасникам, організаторам і гостям надіслали президент Національної академії педагогічних наук України Василь Кремень і директор Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» Євген Баженков. Цьогорічна виставка «Інноватика в сучасній освіті» – важлива подія в освітньому просторі країни, що представила актуальні досягнення всіх освітян усіх рівнів і видів освіти, управлінь, асоціацій, а також програми й рішення виробників і постачальників засобів навчання, асоціацій, фондів щодо забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в умовах воєнного стану. Виставка представила 276 учасників із Вінницької, Дніпропетровської, Житомирської, Запорізької, ІваноФранківської, Київської, Кіровоградської, Луганської, Львівської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Сумської, Тернопільської, Харківської, Хмельницької, Черкаської, м. Києва, а також Польщі, Литви, Румунії, Угорщини, Естонії. Організувала й провела виставку Компанія «Виставковий Світ» за інформаційної, методичної та організаційної підтримки Національної академії педагогічних наук України, Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти».

112. **Хрипко С. Л.** Виклики та перспективи забезпечення інформаційної прозорості в умовах цифровізації освіти та економіки / С. Л. Хрипко, С. С. Щербаков // Бізнес Інформ. – Харків, **2024**. – № 7 (558). – С. 145–154.

113. **Цикоза Є.** Сучасні рекреаційні технології у корекції емоційного стану та знятті нервового напруження студентів вищих навчальних закладів / Є. Цикоза // Магістерські дослідження : темат. огляд та анотації кваліфікаційних робіт за ОКР «магістр»: 2016 р. / Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка ; Благодійний фонд сприяння розвитку освіти ім. Бориса Грінченка ; [заг. ред. В. О. Огнев'юк]. – Київ, **2016**. – С. 128–130.

114. **Цимбаленко Я. Ю.** ● Інтеграція антикорупційної загальної компетентності випускника до змісту вищої освіти (управлінський аспект) / Я. Ю. Цимбаленко, І. О. Шумак, Ю. О. Гермаш // Інвестиції: практика та досвід. – Київ, **2024**. – № 18, верес. – С. 139–146.

115. **Чакова К.** ● Проблема використання штучного інтелекту в освітньому процесі закладів освіти / К. Чакова // Академічна доброчесність

крізь призму сьогодення : зб. матеріалів наук.-пед. студій, 23 квіт. 2024 р. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ; [за ред. А. Москаленко]. – Київ, **2024**. – С. 115–117.

116. **Чебан Ю. Ю.** Роль закладів вищої освіти у професіоналізації сфери публічних закупівель / Ю. Ю. Чебан, К. Ю. Белякова // Продовольча безпека України в умовах війни і післявоєнного відновлення: глобальні та національні виміри : міжнар. форум : тези доп. учасників міжнар. наук.-практ. конф. : 30–31 трав. 2024 р., м. Миколаїв / М-во освіти і науки України, Нац. акад. аграр. наук України, Миколаїв. обл. військ. адмін. [та ін. ; редкол.: В. С. Шибанін (голов. ред.) та ін.]. – Миколаїв, **2024**. – С. 334–336.

117. **Чистяк Д.** Нові обрії співдружності між Україною, Молдовою та Румунією / Д. Чистяк // Слово Просвіти. – Київ, **2024**. – 17–23 жовт. (№ 41). – С. 1, 9.

«Ми беремо з усіх народів те, чим вони можуть гордитися, що становить їхню скарбницю, і тим збагачуємо рідну скарбницю», – писала Леся Українка. Під таким гаслом у Публічній бібліотеці імені Лесі Українки відбулася ще одна важлива подія культурної співпраці між дипломатичними представництвами та культурними діячами Республіки Молдова, Румунії та України. У межах цієї плідної співпраці відбулася публічна лекція, присвячена темі перекладів українською творів молдовських і румунських поетів у творчості Віктора Баранова, яку запланували для української і румунськомовної аудиторії з ініціативи доктора філологічних наук, професора Київського національного університету імені Тараса Шевченка Сергія Лучканіна, у співпраці з Муніципальною бібліотекою імені Богдана Петричейку Хаждеу та Бібліотекою імені Лесі Українки в Кишиневі за підтримки Посольства Республіки Молдова в Україні та Посольства Румунії в Україні. Слухачі мали змогу краще відчутти унікальність румунської мови, краще зрозуміти генетичний код сусідніх, дуже близьких за історичними долями держав, солідарних із українцями у спільній боротьбі за європейське майбутнє.

118. **Шаповал С.** Списування як один із проявів академічної недоброчесності / С. Шаповал // Академічна доброчесність крізь призму сьогодення : зб. матеріалів наук.-пед. студій, 23 квіт. 2024 р. / М-во освіти і

науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ; [за ред. А. Москаленко]. – Київ, **2024**. – С. 118–120.

119. **Шарата Н. Г.** Методика викладання української мови за професійним спрямуванням в аграрних закладах вищої освіти / Н. Г. Шарата // Продовольча безпека України в умовах війни і післявоєнного відновлення: глобальні та національні виміри : міжнар. форум : тези доп. учасників міжнар. наук.-практ. конф. : 30–31 трав. 2024 р., м. Миколаїв / М-во освіти і науки України, Нац. акад. аграр. наук України, Миколаїв. обл. військ. адмін. [та ін. ; редкол.: В. С. Шебанін (голов. ред.) та ін.]. – Миколаїв, **2024**. – С. 337–338.

120. **Шерстюк Р.** Інклюзивна освіта у закладі вищої освіти: реалії і можливості навчання ветеранів війни з особливими потребами / Р. Шерстюк, І. Стойко, Л. Малюта // Galician economic journal : scientific journal / Ternopil Ivan Puluji national technical university ; ed. board: Spivak S. M., Krause O. I., Korolyuk T.M. [et. al.]. – Тернопіль, **2024**. – № 1 (86). – С. 205–216.

121. **Шулікін Д.** Нобелівка–2024: штучний інтелект, корейський тренд і нагадування про ядерне табу / Д. Шулікін // Світ. – Київ, **2024**. – Жовт. (№ 37/38). – С. 1.

У першій половині жовтня цивілізований світ традиційно спостерігав, хто отримує одну з найпрестижніших світових відзнак. І нехай щодо лауреатів, як завжди, точаться палкі дискусії, поза сумнівом, премія залишається однією з найавторитетніших у науковій (і не тільки) спільноті. Розпочався Нобелівський тиждень 7 жовтня оголошенням лауреатів премії з фізіології та медицини: ними стали професор медичної школи Університету Массачусетсу Віктор Амброс і професор Гарвардської медичної школи Гері Рувкун – «за відкриття мікроРНК та її ролі у посттранскрипційній регуляції генів». Як зауважили у Нобелівському комітеті, ці молекули виявились фундаментально важливими для розвитку та функціонування організмів, зокрема і людини.

122. **Юмачікова О.** Особливості використання традиційних методів розвитку лексичної компетенції на заняттях з української мови у сучасному аграрному виші / О. Юмачікова // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2024**. – № 6 (226), черв. – С. 63–67.

123. **Юрчинська Г. К.** Особливості психологічного здоров'я студентів у процесі адаптації до навчання в умовах повномасштабної війни / Г. К. Юрчинська, А. В. Бахвалова // Український психологічний журнал. – Київ, **2023**. – № 2 (20). – С. 131–151.

124. **Baldzy M. D.** Effective management of higher education institutions in improving the organization of independent work of learners / M. D. Baldzy // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. – Івано-Франківськ, **2024**. – Вип. 20, т. 2, ювілейний. – С. 10–20.

Ефективне управління вищим навчальним закладом у вдосконаленні організації самостійної роботи здобувачів освіти.

125. **Maniutuna O.** English in higher education of surveyors and land managers in ukraine: today's challenges. / O. Maniutuna, R. Bespalko, T. Hutsul // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. – Київ, **2023**. – № 3. – С. 143–157.

Англійська мова у вищій освіті геодезистів та землепорядників в Україні: виклики сьогодення.

126. **Туннуї V.** Foreign language acquisition through artificial intelligence technology / V. Туннуї, E. Schukina, O. Belyakova // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2024**. – № 6 (226), черв. – Р. 78–83.

Автори аналізують різні визначення, сутність та особливості штучного інтелекту (ШІ), його значення для підвищення ефективності вивчення англійської мови, удосконалення комунікативної та професійної компетентності студентів.

Фінансування освіти у період режиму воєнного стану

127. **Фінляндія** виділяє кошти на підтримку української освіти // Голос України. – Київ, **2024**. – 27 листоп. (№ 176). – С. 7.

Фінляндія оголосила про виділення 20,5 млн євро на підтримку української освітньої системи в рамках проєкту на підтримку освітньої реформи 2025 – 2028 рр.

128. **Юрчишена Л. В.** Адаптація системи фінансового планування та бюджетування до сучасної моделі розвитку університетів / Л. В. Юрчишена // Бізнес Інформ. – Харків, **2024**. – № 3 (554). – С. 316–322.

Якість освіти

129. **Сокол І.** Система забезпечення якості вищої освіти в Україні / І. Сокол // Магістерські дослідження : темат. огляд та анотації кваліфікаційних робіт за ОКР «магістр» : 2016 р. / Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка ; Благодійний фонд сприяння розвитку освіти ім. Бориса Грінченка ; [заг. ред. В. О. Огнев'юк]. – Київ, **2016**. – С. 86–88.

Система забезпечення якості вищої освіти в Україні складається із: 1) системи забезпечення вищими навчальними закладами якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості); 2) системи зовнішнього забезпечення якості освітньої діяльності вищих навчальних закладів та якості вищої освіти; 3) системи забезпечення якості діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти і незалежних установ оцінювання та забезпечення якості вищої освіти.

Заклади ВНЗ Інноваційна діяльність закладів ВНЗ України

130. **Міжнародна** конференція «Обчислювальний інтелект і смарт-системи» / пресслужба НУ «Львівська політехніка» // Освіта і суспільство. – Київ, **2024**. – № 9/10 (88/89), верес. – жовт. – С. 3.

10–12 жовтня у Національному університеті «Львівська політехніка» відбулася Міжнародна науково-практична конференція «Обчислювальний інтелект і смарт-системи» (CISS-2024), організована кафедрою автоматизованих систем управління Інституту комп'ютерних наук та інформаційних технологій. Співорганізаторами конференції стали Університет Коменського в Братиславі (Словаччина) (Comenius University Bratislava), Лодзький політехнікум (Польща) (Lodz University of Technology), Університет прикладних наук (Відень, Австрія) (University of Applied Sciences Campus Vienna). Зі вступним словом виступив завідувач кафедри автоматизованих систем управління, професор Василь Теслюк, який зазначив, що тематика наукового зібрання є актуальною та охоплює дослідження з широкого спектра галузей науки і техніки, звернув увагу, що така конференція проходить уперше і присвячена 50-річчю заснування кафедри автоматизованих систем управління.

131. **Остролуцька Л.** Інноваційна подія року / Л. Остролуцька // Світ. – Київ, **2024**. – Жовт. (№ 39/40). – С. 1.

З 29 жовтня по 3 листопада 2024 року в Київському політехнічному інституті імені Ігоря Сікорського пройде XIII Фестиваль інноваційних проєктів «Sikorsky Challenge 2024: інновації для миру і безпеки України». Війна поставила перед нами неймовірні виклики, примусила усвідомити нові реалії та виробити стратегічні завдання на післявоєнний період відновлення та розвитку України. Формат проведення – переважно синхронний он-лайн режим. Щороку КПІ проводить фестивалі інноваційних проєктів, які, по суті, стають інноваційною подією року.

132. **Попело О. В.** Конструктивні та деструктивні наслідки цифровізації закладів вищої освіти / О. В. Попело, А. Г. Самойлович, О. П. Попело // Проблеми економіки. – Харків, **2024**. – № 2 (60). – С. 108–115.

133. **Рома А. І.** Римська релігія у сучасних інтерпретаціях: світові здобутки та дослідження кафедри релігієзнавства / А. І. Рома // Софія. – Київ, **2023**. – № 2 (22). – С. 138–139.

134. **Русинська Я.** Криворізькому професійному гірничо-технологічному ліцею – 80! / Я. Русинська // Освіта і суспільство. – Київ, **2024**. – № 9/10 (88/89), верес. – жовт. – С. 16–17.

За роки існування навчальний заклад пройшов шлях від школи фабрично-заводського навчання до закладу освіти, що у 2003 р. отримав статус ліцею, а після реорганізації 2022 р. – комунального закладу освіти "Криворізький професійний гірничо-технологічний ліцей" Дніпропетровської обласної ради. Нині це приклад інноваційності педагогічного колективу, особистісного зростання викладача, діяльності експериментального майданчика всеукраїнського рівня.

135. **Тарасенко О. С.** Чинники конкурентоспроможності ЗВО України в умовах війни та на етапі післявоєнного відновлення / О. С. Тарасенко // Економічний вісник університету. – Переяслав, **2023**. – Вип. 58. – С. 31–38.

136. **Турунцев О.** «Нашому Університету є чим пишатись» / О. Турунцев // Вечірній Київ / Київ. столичний ун-т імені Бориса Грінченка. – Київ, **2024**. – Верес. (№ 2). – С. 2–4.

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка – єдиний заклад вищої освіти, що належить територіальній громаді міста, і впевнено з року в рік піднімає освітню планку. Історія Університету Грінченка починається з 28 вересня 1903 року – від заснування Київської церковно-учительської школи, що згодом зазнала низки реорганізацій, але спершу була перетворена на Київську українську учительську семінарію, якій було присвоєно ім'я Бориса Грінченка. Новітня ж історія вишу почалась у 2009 році, коли заклад із суто педагогічного перетворився на справжній Університет і став посилювати свої позиції в освітянському середовищі. І от зараз це престижний ЗВО, випускники якого є цінними кадрами і для органів державного управління, і для бізнес-структур. У цьому році Університет зазнав ще одного оновлення і зараз його очолює як виконуючий обов'язки ректора Олександр Турунцев.

137. Шеремета Ю. За екологічну країну // Освіта і суспільство. – Київ, **2024**. – № 2/3 (71/72), лют.–берез. – С. 18–19.

Упродовж 32 років на базі Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини функціонує науково-дослідна лабораторія "Екологія і освіта", керівник якої – доктор педагогічних наук, професор Світлана Совгіра. За роки діяльності співробітниками лабораторії досліджено якість річкової води, ґрунту, радіаційний фон, рослинний покрив та тваринний світ, особливості структури Південно-Бузького меридіонального екологічного коридору. Це стало можливим за проведення Всеукраїнських наукових екологічних експедицій, до яких долучилися представники наукових та освітніх установ України. Про результативність діяльності лабораторії засвідчують неодноразові перемоги її вихованців на Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт, Всеукраїнських тижднях юних раціоналізаторів та винахідників України, Всеукраїнських конкурсах «До чистих джерел», обласних і Всеукраїнських конкурсах наукових робіт МАН. Досвід природоохоронної роботи екологічної лабораторії висвітлюється в періодичних виданнях, радіо та телебаченні. Багато зусиль приділяється зміцненню матеріально-технічної бази підрозділу.

138. «Sikorsky Challenge 2024: інновації для миру і безпеки України» // Світ. – Київ, **2024**. – Листоп. (№ 41/42). – С. 1.

З 29 жовтня по 3 листопада 2024 року в Київському політехнічному інституті імені Ігоря Сікорського відбувся XIII Фестиваль інноваційних проєктів «Sikorsky Challenge 2024: інновації для миру і безпеки України». Це вже третій Фестиваль, що був проведений в умовах війни. Сьогодні поставило перед нами неймовірні виклики, примусило усвідомити нові реалії та виробити стратегічні завдання на післявоєнний період відновлення та розвитку України. Післявоєнна відбудова України має базуватися на швидкому та ефективному впровадженні інноваційних технологій і розробок за всіма напрямками економіки країни, тому саме цим надважливим напрямом відновлення України і був присвячений цьогорічний XIII Фестиваль інноваційних проєктів «Sikorsky Challenge 2024».

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

139. Білокобильська Д. «Пункт незламності» української духовності у Шевченковому університеті після реновації відкрився Лінгвістичний музей імені професора Костянтина Тищенка / Д. Білокобильська // Слово Просвіти. – Київ, 2024. – 26 верес. – 2 жовт. (№ 38) – С. 9.

11 вересня 2024 року знову відчинилися двері Лінгвістичного музею Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Підрозділ відновив роботу після чотирьохрічної перерви через ковід та війну. Реновація відбулася як у приміщенні, так і в назві: 18 листопада 2023 року Вчена рада Університету присвоїла Музею ім'я його багаторічного очільника, легендарного мовознавця, поліглата, освітянина-професора Костянтина Миколайовича Тищенка. Прикметно, що саме 11 вересня далекого 1992 року Музей було відкрито самим генієм, який створив 90% його експозиції. Урочисту зустріч з нагоди відновлення роботи Музею і екскурсію лінгвістичними світами Професора організувала нинішня очільниця Музею – Ірина Голубовська. Захід відвідало чимало гостей: ректор Київського національного університету імені Тараса Шевченка Володимир Бугров, племінник Костянтина Миколайовича – Андрій Шарафутдінов, представники адміністрації та викладачі Навчально-наукового інституту філології, а також колишні студенти та колеги видатного мовознавця.

140. **Богдашевський І. Г.** Кафедра релігієзнавства в контексті культурного обміну та освітніх ініціатив між Україною та Македонією / І. Г. Богдашевський // Софія. – Київ, **2023**. – № 2 (22). – С. 93–94.

141. **Бойко О. В.** Пояснення сутності духовності під час викладання релігієзнавчої дисципліни «Сучасна релігійна філософія» на філософському факультеті КНУ імені Шевченка / О. В. Бойко // Софія. – Київ, **2023**. – № 2 (22). – С. 95–96.

142. **Жиріль М. В.** Релігієзнавство: Київський національний університет та Universitat Leipzig / М. В. Жиріль // Софія. – Київ, **2023**. – № 2 (22). – С. 109.

143. **Ковалів Ю.** Випробування поезією / Ю. Ковалів // Слово Просвіти. – Київ, **2024**. – 14–20 листоп. (№ 45). – С. 10–12.

Конкурс авторської пісні та поезії в КНУ імені Тараса Шевченка! З нагоди 190-річчя університету 31 жовтня 2024 року в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка відбувся XIX загальноуніверситетський Конкурс авторської пісні та поезії. Визнано переможців конкурсу.

144. **Колесник І. М.** Контемплативні студії і релігієзнавство в контексті гуманітарних наук / І. М. Колесник // Софія. – Київ, **2023**. – № 2 (22). – С. 113.

145. **Романишина Ю.** Стиллет і стилос, або Як в Інституті журналістики Шевченкового університету боронять мову і книгу / Ю. Романишина, Ю. Сливюк // Слово Просвіти. – Київ, **2024**. – 3 – 9 жовт. (№ 39). – С. 9.

Навчально-науковий інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка – структурний підрозділ Київського національного університету імені Тараса Шевченка, один із провідних закладів України. Історія закладу.

146. **Скоклюк Ю.** Релігійна безпека в наукових дослідженнях кафедри релігієзнавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка / Ю. Скоклюк // Софія. – Київ, **2023**. – № 2 (22). – С. 143.

147. **Ходацька О.** Сила слова і магія музики української ідентичності / О. Ходацька // Слово Просвіти. – Київ, **2024**. – 31 жовт.–6 листоп. (№ 43). – С. 3.

День української писемності та мови – це особлива дата, яка об'єднує всіх, хто свято береже рідне слово, що має велику силу, адже мова - це голос народу.

Дню української писемності та мови були присвячені урочистості і концерт «Музика української ідентичності», що з великим успіхом відбувся 24 жовтня 2024 року в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка за ініціативи і за участю голови Київської «Просвіти», народного артиста України, віртуозного скрипаля і композитора Кирила Стеценка. У гармонійному поєднанні скрипки (Кирило Стеценко) і фортеп'яно (Наталя Строчан) неймовірно урочисто та зворушливо прозвучав твір Кирила Стеценка (молодшого) «Інтегральний Славень» для скрипки соло, який увібрав у себе мотиви «Благослови, душе моя» К. Стеценка (старшого), «Ода до Радости» Л. Бетховена, «Ще не вмерла України» М. Вербицького, «Многая літа» Д. Бортнянського та «За Україну» Я. Ярославенка. Серед почесних гостей урочистостей до Дня української писемності та мови були: проректор КНУ імені Тараса Шевченка Тарас Компанець; Василь Чебаник – український художник-графік, автор абеткової графіки «Рутенія», витворець церемоніального примірника книги «Конституція України»; Іван Заєць – український політик, народний депутат Верховної Ради України I–IV та VI скликань, громадський діяч; Михайло Наєнко – відомий український літературознавець, доктор філологічних наук, професор, лауреат Національної премії України імені Т. Г. Шевченка та інші.

Освіта за кордоном. Закордонний досвід з питань вищої освіти та інше

148. **Барановська Л.** Структура системи вищої освіти Турецької Республіки / Л. Барановська, Т. Тарнавська // Порівняльна професійна педагогіка. – Київ ; Хмельницький, **2023**. – Т. 13, вип. 2. – С. 7–15.

149. **Бровченко А.** Неперервна дизайн-освіта в Сінгапурі / А. Бровченко // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2024**. – № 6 (226), черв. – С. 53–57.

150. **Вовк М.** Українсько-польська конференція у Любліні / М. Вовк, О. Семеног // Освіта і суспільство. – Київ, **2024**. – № 9/10 (88/89), верес. – жовт. – С. 6–7.

14–15 жовтня 2024 р. у Любліні (Республіка Польща) відбулася Міжнародна наукова конференція «Сучасні проблеми та виклики польських й українських педагогів в умовах миру і війни» («Współczesne problemy i wyzwania pedagogów

polskich i ukraińskich w warunkach pokoju i wojny»). Важливий міжнародний захід проходив під егідою Польської Академії Наук і Національної Академії педагогічних наук України. Організатори конференції – Інститут педагогіки Університету Марії Кюрі-Склодовської в Любліні, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, Академія Вінсента Поля у Любліні; співорганізатори – чотири українські університети (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника).

151. **Гутор Л.** Міжнародний досвід: AMEE Basel–2024 / Л. Гутор // Освіта і суспільство. – Київ, **2024**. – № 9/10 (88/89), верес. – жовт. – С. 5.

"Розвивайте свою освітню кар'єру: спілкуйтеся, вдосконалюйтеся та надихайтесь разом із AMEE 2024" – ключове гасло найбільшої в Європі конференції з медичної освіти, що відбулася з 24 по 28 серпня у швейцарському місті Базель. Конференція відбувалася в м. Базель (Швейцарія) з 25 по 28 серпня 2024 року. Під час конференції, що є однією з найбільш значущих подій у сфері медичної освіти, наші колеги мали можливість представити свої наукові напрацювання понад 4000 учасникам зі 108 країн світу. Вони виступили із доповіддю, що висвітлювала актуальні питання та інновації у навчанні майбутніх медичних фахівців. Участь у заході не лише дозволила поділитися власним досвідом, але й встановити міжнародні контакти, обмінятися ідеями та перейняти найкращі практики в медичній освіті. Крім того, в рамках Україно-швейцарського проєкту «Розвиток медичної освіти» співробітники ННМІ мали можливість відвідати Швейцарський інститут тропічного та громадського здоров'я, де обмінялися досвідом інтеграції досліджень у вищу та післядипломну медичну освіту.

152. **Лісун Я. В.** Цифровий маркетинг і брендінг вищої освіти в Україні та провідних країнах Європи / Я. В. Лісун // Економіка і управління бізнесом. – Київ, **2023**. – Т. 14, № 3. – С. 84–101.

153. **Особливості** інтернаціоналізації вищої освіти Китаю / О. Шапран, Їнлань Бао, Янь Ван, Юаньхан Лі // Сучасна освіта: стратегії та технології навчання молоді і дорослих : зб. наук. пр. – Переяслав, **2024**. – С. 524–531.

У XXI ст. Китайська Народна Республіка – КНР або просто Китай досягла значних економічних успіхів і стала однією із країн світу, що стрімко розвивається. Сьогодні сучасна освіта розглядається керівництвом Китаю як стратегічно важливий сегмент реформування і модернізації усієї країни, де особлива увага приділяється саме вищій освіті. Розвиток університетської освіти в державі є важливою стратегією підвищення політичного статусу, геополітичного впливу та науково-технічного прогресу. Одночасно з проведенням курсу на розширення системи вищої освіти та підвищення її якості Китай формує мережу Сучасна освіта: стратегії та технології навчання молоді і дорослих елітних закладів вищої освіти, котрі прагнуть потрапити на провідні позиції у світових рейтингах серед кращих університетів світу, що гарантує їм високу якість вищої освіти та є ключовим фактором національного зростання та соціального розвитку. Сьогодні інтернаціоналізація вищої освіти визначається провідною тенденцією у освітній сфері, що носить трансформаційний характер. Із глобалізацією та розвитком китайської економіки інтернаціоналізація вищої освіти набуває у Китаї особливого значення для співробітництва в галузі досліджень та викладання. У контексті означеної проблематики для нашого дослідження важливим став науковий доробок таких сучасних вітчизняних (Т. Завгородня, В. Луначек, І. Стражнікова, А. Чирва) та зарубіжних (Ч. Їн, Ф. Лан Лін, Ф. Хуанг, Ч. Ян) науковців. Так, В. Луначек акцентує увагу на сторічній історії вищої освіти Китаю. Вчений наводить статистичні дані щодо кількості закладів вищої освіти і здобувачів, які в них навчаються. Як зазначає автор, у Китаї нараховується близько три тисячі ЗВО, серед яких дві третини є державними, решта – приватними. У ЗВО навчаються 20 млн. студентів.

154. **Сова М.** Викладання китайської мови як іноземної в університетах Китаю / М. Сова // Порівняльна професійна педагогіка. – Київ ; Хмельницький, **2023**. – Т. 13, вип. 2. – С. 84–91.

155. **Сутяга О.** Структура підготовки майбутніх юристів в університетах Великої Британії / О. Сутяга // Порівняльна професійна педагогіка. – Київ ; Хмельницький, **2023**. – Т. 13, вип. 2. – С. 100–106.

156. **Фечко І.** Основні проблеми та тенденції розвитку педагогічної освіти країн Латинської Америки / І. Фечко // Сучасна освіта: стратегії та технології навчання молоді і дорослих : зб. наук. пр. – Переяслав, **2024**. – С. 484–489.

Актуальність теми пояснюється тим, що на початку січня 2024 р. міністр закордонних справ України Д. Кулеба оголосив про завершення розробки Стратегії розвитку відносин України та країн Латинської Америки і Карибського басейну, котра розроблена на 5 років, передбачає посилення взаємодії у культурній, гуманітарній, а отже і освітній сфері. 2024 рік за заявами представників дипломатичного відомства має стати роком повернення Сучасна освіта: стратегії та технології навчання молоді і дорослих України в Латинську Америку, планується низка заходів із цією метою, а отже важливо розуміти, в яких сферах освіти може взаємодіяти Україна з країнами цього регіону (Міністерство закордонних справ України, 2024). У статті враховувалися дослідження таких науковців як І. Агеррондо (I. Aguerro), Л. Везуб (L. Vezub), М. Гаярдо (M. Gajardo), К. Коакіра (C. Coaquira), М. Кано Кінтеро (M. Cano Quintero), Е. Хав'єр Ордоньєс (E. Javier Ordonez), Ф. Д. Сандовал Морено (Ф. Д. Сандовал Морено) та ін. Університетська освітня мережа регіональних знань і дій (REDUCAR) складається із 6 провідних педагогічних закладів регіону: Національного педагогічного університету Аргентини (UNPE), Національного педагогічного університету Мексики (UPN), Національного педагогічного університету Колумбії (UPN), Національного університету ім. Освіта Еквадору (UNAE); Національного педагогічного університету Франциско Моразана Гондурасу (UPNFM) та Вищого педагогічного інституту імені Саломе Уренья Домініканської Республіки (ISFODOSU).

157. **Цимбалюк С.** Результативність використання технологій підтримки студентів у Центрах академічного успіху в університетах США / С. Цимбалюк // Український педагогічний журнал. – Київ, **2024**. – № 2. – С. 70–78.

158. **Шунков В.** Особливості інтегрованих магістерських програм фармації (MPharm) в університетах Великої Британії / В. Шунков, М. Рудніченко // Порівняльна професійна педагогіка : науковий журнал / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ім. І. Зязюна, Хмельниц. нац. ун-т, Центр порівняльної проф. педагогіки. – Київ ; Хмельницький, **2023**. – Т. 13, вип. 2. – С. 69–77.

159. **Amar M.** E-management as a digital transformation strategy to improve perceived education quality and student satisfaction, evidence from Algeria / M. Amar // Український педагогічний журнал. – Київ, **2024**. – № 3. – Р. 28–40.

У цьому дослідженні дослідник має на меті вивчити вплив е-управління на покращення перцептивної якості освіти та задоволеності здобувачів вищої освіти Алжиру.

160. **Holubnych L.** History of problem-solving teaching and learning evolution / L. Holubnych, O. Kuznetsova, D. Demchenko // Історія науки і техніки. – Київ, **2024**. – Т. 14, вип. 1. – С. 64–84.

Історія еволюції проблемного методу викладання та навчання. Результати дослідження виявили, що проблемне навчання сприймається як процес розв'язання студентами пізнавальних і практичних задач, що стимулює їх творчу та розумову діяльність, сприяє активній участі у навчанні.

161. **Levitskaia A.** Higher education and r&d system in the Republic of Moldova: challenges and potential for growth / A. Levitskaia, N. Ianioglo // Економічний вісник університету / Університет Григорія Сковороди в Переяславі, М-во освіти і науки України; ред. рада: Мармуль Л. О., Гордей О. Д., Горошкова Л. А. [та ін.]. – Переяслав, **2023**. – Вип. 58. – Р. 106–114.

Мета дослідження – критична оцінка системи забезпечення якості вищої освіти в Республіці Молдова в контексті євроінтеграційних процесів.

162. **Orlovska O.** Non-traditional methods of communicative-oriented training of foreign language teachers in higher education institutions of the USA / O. Orlovska, O. Martynuk // Порівняльна професійна педагогіка. – Київ ; Хмельницький, **2023**. – Т. 13, вип. 2. – Р. 16–24.

Розглядаються нетрадиційні методи комунікативно-орієнтованого навчання майбутніх вчителів іноземної мови у закладах вищої освіти в США, які спрямовані на формування умінь адекватно висловлювати думки на конкретній мові.

163. **Todorovska M.** Theories of religion and philosophy of religion courses at the faculty of philosophy in Skopje / M. Todorovska // Софія. – Київ, **2023**. – № 2 (22). – С. 145–147.

Курси теорії релігії та філософії релігії на факультеті філософії в Скоп'є (вищий навчальний заклад Північної Македонії).

Вища військова освіта

164. **Вивчення** та впровадження бойового досвіду як передумова формування готовності майбутніх офіцерів до службово-бойової діяльності / М. М. Медвідь, В. О. Криворучко, А. А. Курбатов, М. М. Гаврищук, А. М. Ніконенко, М. В. Семенов // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 4. – С. 66–74.

165. **Засвоєння** студентами факторів, які впливають на влучність стрільби під час вогневої підготовки / І. Д. Метельський, В. Є. Канюка, І. М. Мельник, В. І. Богачук // Актуальні проблеми правознавства. – Тернопіль, **2024**. – Вип. 1 (37). – С. 239–244.

166. **Кравець В.** Міжнародні офіційні документи як джерело для вдосконалення внутрішнього забезпечення якості у вищих військових навчальних закладах / В. Кравець // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки. – Київ, **2023**. – Вип. 1 (57). – С. 5–14.

167. **Характеристика** стану впровадження зарубіжного досвіду викладання навчальних дисциплін у Військовому інституті Київського національного університету імені Тараса Шевченка / А. Лойшин, А. Кучерявий, І. Вановська, К. Пирогов // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки. – Київ, **2023**. – Вип. 1 (57). – С. 15–25.

168. **Шулікін Д.** Тренди оборонки: на чому концентруємо увагу / Д. Шулікін // Світ. – Київ, **2024**. – Листоп. (№ 41/42). – С. 5.

На яких ключових технологіях сьогодні концентрують увагу наші ОПК і військо, як подружити науку й оборонно-промисловий комплекс, як виробникам у непростих умовах наростити виробництво? Під час форуму «Інновації в оборонно-промисловому комплексі», який відбувся в рамках фестивалю «Sikorsky Challenge», пролунало чимало цікавих думок від представників органів державної влади, державних і приватних підприємств ОПК та їхніх об'єднань.

169. **Шумков І.** Перевірка сформованості фахової компетентності майбутніх офіцерів військової розвідки в умовах інформаційно-освітнього середовища ВВНЗ / І. Шумков // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2024**. – № 6 (226), черв. – С. 153–158.

Вища журналістська освіта

170. **Голубєв В.** «Праця журналістів недооцінена, тому немає прямого й очевидного зв'язку між здобуттям знань та їх монетизацією» / В. Голубєв ; записала С. Мичко // Україна молода. – Київ, **2024**. – 13 листоп. (№ 46). – С. 10–11.

Секретар Національної спілки журналістів України та засновник Школи універсального журналіста переконаний, що питання якості журналістської освіти лежить у площині інформаційної безпеки. Віталій Голубєв – і сам людина універсальна, точніше багатогранна, тож цікаво та змістовно поспілкуватися з ним можна на дуже багато тем як з медійної, так і з інших сфер.

171. **Даниленко С.** Розмова через океан / С. Даниленко // Київський університет. – Київ, 2024. – Квіт. (№ 4). – С. 8.

Американсько-український телеміст «Журналістська освіта під час війни і миру» між ННІ журналістики КНУ і Коледжем Журналістики Філіпа Меррілла Мерілендського університету, що відбувся 8 квітня 2024 року, започаткував нову традицію міжконтинентальної комунікації. Студенти і викладачі по обидва боки Атлантичного океану поділилися своїми історіями

успіху, а також з'ясували, що мають чимало спільних викликів у журналістській освіті XXI століття".

Вища медична освіта

172. **Мирута Н. М.** Комунікативна компетентність як важлива складова освіти майбутніх лікарів / Н. М. Мирута, В. А. Жовнір // *Бізнес Інформ.* – Харків, **2024.** – № 7 (558). – С. 471–478.

Фахова вища філологічна освіта

173. **Зєна Л. Я.** Професійна підготовка вчителя іноземної мови і зарубіжної літератури на другому (магістерському) рівні вищої освіти: зміст та структура освітньої програми / Л. Я. Зєна, Г. Е. Борецька, В. П. Свиридюк // *Іноземні мови.* – Київ, **2024.** – № 3 (119). – С. 11–23.

174. **Черниш В. В.** Використання засобів штучного інтелекту для формування в студентів-філологів англійськомовної лінгвосоціокультурної компетентності / В. В. Черниш, Г. В. Буднікова // *Іноземні мови.* – Київ, **2024.** – № 3 (119). – С. 24–30.

175. **Шовковий В.** Змішане навчання усного англійського мовлення студентів-фольклористів з використанням технології "Перевернутий клас" / В. Шовковий, Т. Дружченко // *Ars Linguodidacticae.* – Київ, **2023.** – Вип. 11 (1–2023). – С. 44–58.

Юридична освіта

176. **Давиденко Д.** Напрями розвитку сучасної вищої освіти в галузі судово-експертної діяльності України / Д. Давиденко, Ю. Костенко // *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. з нагоди 100-річчя від дня народження М. С. Романова, (Харків, 17 трав. 2024 р.) / М-во юстиції України, Нац. наук. центр "Ін-т суд. експертиз ім. М. С. Бокаріуса" ; [редкол.: С. Тюленєв (гол.) та ін.].* – Харків, **2024.** – С. 80–81.

177. **Дмитрук А.** Право плюс... Чому якісна юридична освіта вкрай важлива для успішної євроінтеграції України? / А. Дмитрук // Юридичний вісник України. – Київ, **2024**. – 1–15 жовт. (№ 39/40). – С. 14–15.

178. **Курінний Л.** Кращі з кращих. Підбито підсумки VII Національного конкурсу на краще юридичне видання / Л. Курінний // Юридичний вісник України. – Київ, **2024**. – 1–15 листоп. (№ 44/45). – С. 8–11.

Три тижні тому, на шостому розширеному засіданні Організаційного комітету VII Національного конкурсу на краще юридичне видання (відбулося 4 жовтня в змішаному режимі офлайн/онлайн) було підбито підсумки цього важливого громадсько-професійного заходу, спрямованого на підтримку й розвиток юридичної освіти, науки й книговидавничої справи. Опісля, протягом травня-червня, з числа провідних юридичних колективів було визначено чотири базові установи для конкурсних комісій – це Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України, Київський університет права НАН України; Навчально-науковий інститут права Київського національного університету імені Тараса Шевченка та Ужгородський національний університет і затверджено керівників конкурсних комісій, а також сформовано склад самих комісій.

179. **Шакун В.** Знову ті самі «граблі»?... Погляд фахівця на реформу юридичної освіти в Україні / В. Шакун // Юридичний вісник України. – Київ, **2024**. – 1–15 жовт. (№ 39/40). – С. 6–10.